

Nr 9.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 4 § lagen den 22 april 1938 (nr 121) om hittegods.

Genom en den 12 februari 1954 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 88, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

L a g

angående ändrad lydelse av 4 § lagen den 22 april 1938 (nr 121) om hittegods.

Härigenom förordnas, att 4 § lagen den 22 april 1938 om hittegods skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

4 §.

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

Varder ägare till hittegods ej känd inom ett år från det fyndet anmäldes hos polismyndighet, eller kommer ägaren ej inom tre månader från det han av polismyndighet underrättats om fyndet, eller kan ägaren eljest anses hava uppgivit sin rätt, tillfalle godset upphittaren; dock vare denne skyldig gälda polismyndighets kostnader i anledning av fyndet. Är godset i polismyndighets vård, och underlåter upphittaren att inom tre månader efter anmaning gälda polismyndighetens kostnader, eller kan han eljest anses hava uppgivit sin rätt, skall godset, efter avdrag av nämnda kostnader, tillfalla kronan.

Varder ägare till hittegods ej känd inom sex månader från det fyndet anmäldes hos polismyndighet, eller kommer ägaren ej inom tre månader från det han av polismyndighet underrättats om fyndet, eller kan ägaren eljest anses hava uppgivit sin rätt, tillfalle godset upphittaren; dock vare denne skyldig gälda polismyndighets kostnader i anledning av fyndet. Är godset i polismyndighets vård, och underlåter upphittaren att inom tre månader efter anmaning gälda polismyndighetens kostnader, eller kan han eljest anses hava uppgivit sin rätt, skall godset, efter avdrag av nämnda kostnader, tillfalla kronan.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1954; dock skall hittegodts, varom anmälan gjorts hos polismyndighet under tiden den 1 juli—den 31 december 1953, icke förrän den 1 juli 1954 tillfalla upphittaren på den grund att ägaren till godset ej varder känd.

I 1 § lagen den 22 april 1938 om hittegodts stadgas att den som hittat något skall utan oskäligt dröjsmål anmäla fyndet hos polismyndighet men att upphittaren, om ägaren till hittegodset är känd, i stället må underrätta honom om fyndet. Enligt 2 § åligger det upphittaren att väl vårda godset; vill upphittaren hellre överlämna godset till polismyndighet, har han dock rätt därtill och polismyndighet må ock eljest, där så finnes påkallat, omhändertaga godset. Vidare stadgas i lagens 4 § att hittegodts skall tillfalla upphittaren bland annat i de fall, att ägaren till godset ej blir känd inom ett år från det fyndet anmäldes till polismyndighet eller att ägaren ej ger sig till känna inom tre månader från det han av polismyndighet underrättats om fyndet. Enligt samma lagrum gäller vidare att upphittat gods, som är i polismyndighets vård, skall tillfalla kronan, om upphittaren underlåter att inom tre månader efter anmaning gälda polismyndighetens kostnader.

Vid lagrådsremissen har *föredragande departementschefen, statsrådet Zetterberg*, anfört följande.

»Med hänsyn till den allt större mängden av hittegodts och särskilt det stora antalet cyklar som överlämnas till eller eljest omhändertages av polismyndigheterna har det vid tillämpningen av hittegodtslagen visat sig, att städer, köpingar och andra större samhällen har stora svårigheter att anskaffa tillräckliga och lämpligt belägna lokaler för förvaring av hittegodset. Uppenbarligen skulle en förkortning av den i lagens 4 § beträffande okänd ägare föreskrivna ettårsfristen medföra en betydande avlastning ur utrymmessynpunkt, och en lagändring i detta avseende har också aktualiserats vid flera tillfällen under senare år. Att gjorda framställningar i ämnet hittills icke föranlett någon åtgärd har berott därpå, att en allmän översyn av hittegodtslagstiftningen ansetts påkallad men att en sådan fått stå tillbaka för andra, såsom mera angelägna bedömda utredningsuppgifter. På den allra senaste tiden har emellertid förhållandena framför allt i huvudstaden utvecklats på ett sådant sätt, att en viss avkortning av ettårsfristen ter sig omedelbart påkallad. Ett dylikt provisorium i avbidan på en mera fullständig revision av hittegodtslagstiftningen kan icke anses medföra några olägenheter ur rättssäkerhetssynpunkt. Av det i ärendet förebragta materialet framgår nämligen att praktiskt taget allt sådant hittegodts, till vilket någon förut okänd ägare över huvud anmäler sig, brukar avhämtas redan inom tre och i varje fall inom sex månader från det fyndet anmäldes hos polismyndighet. Det må i detta sammanhang nämnas, att gods som kvarglömts eller borttappats på järnväg, spårvagn eller omnibus får försäljas redan efter tre månader från det godset tillvaratogs. Samma frist gäller för övrigt en-

ligt dansk rätt (lag den 23 april 1952) beträffande allt hittegods, medan den norska hittegodslagen (av den 15 maj 1953) stadgar en frist å sex månader. Med hänsyn till den ifrågasatta lagändringens provisoriska karaktär synes det icke tillrädligt att nu avkorta ettårsfristen mer än till sex månader. Icke heller synes det vare sig lämpligt eller erforderligt att i detta sammanhang ändra övriga i 4 § hittegodslagen föreskrivna preklusionsfrister. Beträffande det gods som vållar polismyndigheterna de största svårigheterna, nämligen cyklarna, må härvid nämnas att det stora flertalet cyklar omhändertages av polisen och ej av upphittare i egentlig mening, varför den i fråga om upphittare föreskrivna tremånadersfristen ej har så stor praktisk betydelse med avseende å detta gods.

Lagändringen torde böra träda i kraft så snart som möjligt, förslagsvis den 1 april 1954. Ehuru det knappast kan anses föreligga några principiella betänkligheter att tillämpa sexmånadersfristen jämväl å sådant hittegods, beträffande vilket ettårsfristen nämnda dag löper, har det likväl befunnits rimligt att ge en särskild övergångsbestämmelse med avseende å dylikt gods, under förutsättning att fyndet anmälts under tiden den 1 juli — den 31 december 1953. Det föreslås sålunda, att gods som nu sagts icke förrän den 1 juli 1954 skall tillfalla upphittaren på den grund att ägaren till godset ej varder känd. Den föreslagna övergångsbestämmelsen inkräftar givetvis icke på polismyndighets rätt att försälja hittegods enligt 2 § andra stycket i lagen.»

Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

Utskottet. Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får alltså hemställa,

att förevarande proposition, nr 88, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 5 mars 1954.

På första lagutskottets vägnar:

OLOV RYLANDER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herr Ahlkvist, fru Sjöström-Bengtsson, herr Björnberg, fru Wallentheim, herrar Franzén och Ollén;

från andra kammaren: herrar Rylander, Landgren, Gezelius, Johansson i Norrfors, fröken Liljedahl, herrar Östrand, Jacobsson i Sala och Lundqvist.